Görög Európa-politikai és Külügyi Alapítvány/Hellenic Foundation for European and Foreign Policy (ELIAMEP)

Az ELIAMEP független, nonprofit, gyakorlati politikai kutatással és oktatással foglalkozó görög agytröszt. Célja egyrészt, hogy megfelelő fórumot biztosítson az európai integrációról és nemzetközi kapcsolatokról folyó politikai és társadalmi vitának, másrészt, hogy tudományos elemzésekkel segítse a politikai döntéshozókat szakmailag kellően megalapozott politikák kialakításában. Ennek érdekében az alapítvány kutatásokat folytat a nemzetközi kapcsolatokhoz és az európai integrációhoz kapcsolódó témákban, különös tekintettel a transzatlanti kapcsolatokra, nemzetközi migrációra, biztonságpolitikára, emberi jogokra, jó kormányzati gyakorlatra („good governance") és a klímaváltozás politikai implikációira. Földrajzi értelemben az intézet érdeklődése kiterjed a szélesen értelmezett Délkelet-Európára, a Fekete-tenger és a Mediterráneum térségére, illetve általában a transzatlanti dimenzióra. Mindezek mellett az ELIAMEP speciális képzéseket is biztosít fiatal kutatók számára. Az alapítvány kompetens szakértői kört igyekszik kialakítani az említett területeken; illetve továbbképzéseket biztosít a más szakterületen működők (többek között közalkalmazottak, politikusok, újságírók, más tudományterületek elméleti szakemberei) számára, különösen az olyan, az intézet profiljába tartozó témákban, mint európai integráció, a konfliktusok megelőzése, kezelése és megoldása, a demokratikus választások felügyelete, a civil társadalom kiépítése.

Az ELIAMEP-et 1988-ban alapította Thanosz Veremisz, aki jelenleg az Athéni Egyetem Európai és Nemzetközi Tanulmányok Tanszékének politikatörténet-professzora. Az alapítvány kezdetben a Görögországot és szélesebb földrajzi környezetét érintő stratégiai és biztonságpolitikai kérdésekre fókuszált, majd az idő múlásával és a tapasztalatok felgyülemlésével terjesztette ki tevékenységét a többi fenti területre.

Az ELIAMEP-et anyagilag támogatja többek között a görög állam (a védelmi és a külügyminisztériumon keresztül), az Európai Unió és más integrációs szervezetek, nemzetközi szervezetek, transznacionális és görög magánvállalatok és más nem kormányzati szervezetek. Támogatói sorában így megtalálható a Soros Alapítvány, a Carnegie Intézet (Carnegie Endowment for International Peace), az Egyesült Államok athéni nagykövetsége vagy az Európai Bizottság.

Az alapítványt működését 13 tagú igazgatótanács irányítja, mely az elnökből, két alelnökből, a főtitkárból, egy költségvetésért felelős személyből és nyolc tanácstagból áll. Az alapítvány szakmai tevékenységének zömét a főigazgatóból, helyettesigazgatóból, hat tudományos főmunkatársból, négy kutatóból és három gyakornokból álló szellemi műhely végzi. Az alapítvány rajtuk kívül még számos külső tanácsadóval és kutatóval működik együtt.

Az alapítvány szakmai tevékenysége négy nagy, részben földrajzi, részben tematikus területre osztható. Ezek: 'Európai integráció', 'Migráció', 'Biztonság és regionális fejlemények' valamint 'Transzatlanti kapcsolatok'. Az alapítvány ezen a négy átfogó területen kutatási programokat, projekteket indít (vagy vesz részt hasonló intézmények nemzetközi projektjeiben), tudományos elemzéseket, publikációkat készít és tesz közzé, valamint konferenciákat és workshopokat szervez.

Az európai integráció kutatási programon belül az alapítvány három szűkebb területre fókuszál. Egyrészt az integráció intézményi és politikai fejlődését követi figyelemmel, különös tekintettel az Alkotmányszerződés elutasítása támasztotta kihívásokra és a lisszaboni szerződés implikációira. Másrészt az EU bővítési politikáját és külkapcsolatait tanulmányozza, azon belül is az integráció délkeleti irányú bővítését,

valamint az EU keleti és déli szomszédági politikáit. Harmadrészt az EU szektorális politikáit és politikai gazdaságtanát tanulmányozza. Ennek a projektnek a keretében az ELIAMEP két kutatói hálózatban illetve kezdeményezésben vesz részt: az EU CONSENT-ben (témái az integráció mélyítésének és szélesítésének lehetőségei) és a RECWOWE-ben (a munka, a munkaerőpiac és a jóléti társadalom, a szociális biztonság). Az ELIAMEP tagja az Európai Politikakutató Intézetek Hálózatának (European Policy Institues Network, EPIN) is.

Az ELIAMEP *Migráció* kutatási programja is három részből áll: integráció és multikulturalizmus, irreguláris migráció, migrációs politika. Az első program keretében a multikulturalizmus különböző definícióinak megjelenését tanulmányozza az oktatásban és a közbeszédben, valamint a bevándorlók civil és politikai részvételét vizsgálja. Az intézet három legutóbbi, ezzel kapcsolatos saját projektje: (1) a multikulturális állampolgárság európai megközelítései (jelenleg is futó projekt); (2) politikák, iskolai folyamatok és ifjúsági identitás Németországban, Angliában és Görögországban (2006-2008); (3) a bevándorlók civil társadalomban való részvételét ösztönző POLITIS-projekt (2004-2007). Ami az irreguláris, azaz rejtett és/vagy illegális migrációt illeti, az ELIAMEP 2007-ben elindította jelenleg is futó CLANDESTINO-projektjét, melynek célja az irreguláris migrációt feldolgozó adatbázis létrehozása, valamint esettanulmány készítése 12 EU-államról és három tranzitországról (Törökország, Marokkó, Ukrajna). A bevándorlási politikák tanulmányozására az alapítvány elindította MIGSYS-projektjét, melynek keretében a bevándorlók alkalmazkodási és mobilitási stratégiáit vetette össze a fogadó államok vonatkozó politikáival. Jelenleg pedig az IDEA-projektben vesz részt, melynek célja a kelet-közép- és dél-európai államok migrációs trendjeinek és politikáinak összehasonlítása.

A *Biztonság és regionális fejlemények* kutatási terület számos földrajzi és tematikus területet ölel fel: görög kül- és biztonságpolitika, Görögország szerepe az európai biztonsági architektúrában és a Földközi-tenger térségében, Ciprus ügye, görög–török kapcsolatok, Törökország EU-tagsági törekvéseinek és társadalmi változásainak fényében. A nem konkrét földrajzi területhez köthető témák közül az ELIAMEP foglalkozik többek között a nemzetközi terrorizmussal, a nonproliferációval és az energiabiztonság kérdésével is. Az alapítvány által kutatott fontosabb, integrációval összefüggő regionális biztonsági kérdések még az EU Euro-Mediterrán Partnerség (EMP), a NATO Mediterrán Dialógus (MD) programja, valamint az Isztambuli Kezdeményezés (ICI) előrehaladása és aktuális kérdései.

A *Transzatlanti kapcsolatok* területe tűnik a négy közül a legkevésbé hangsúlyosnak az alapítvány tevékenységében; egyrészt általában a transzatlanti kapcsolatok aktualitásaival és történetével, másrészt a NATO, az Egyesült Államok és Nagy-Britannia délkelet-európai jelenlétével és érdekeivel foglalkozik. Az alapítvány tudományos tevékenységét ezen a területen a témához kapcsolódó előadások, szemináriumok szervezése (például a Marshall-terv 60. évfordulóján rendezett panelbeszélgetés *A Marshall terv hatvan éve: működne-e ismét egy békeépítési terv?* címmel), valamint aktuális és történeti témájú elemzések (például a Truman-doktrína és a görög polgárháború összefüggéseiről) jelentik.

Az ELIAMEP hivatalos folyóirata a *Journal of Southeast European and Black Sea Studies*, amely évente négy alkalommal jelenik meg.

Az alapítvány önálló, a politika- és társadalomtudományokra szakosodott könyvtárat tart fenn Athénban, mely ugyan még kialakítás alatt áll, de máris 6200 kötettel és számos görög és nemzetközi folyóirat példányaival rendelkezik.

Az alapítvány egyik legfontosabb és legsikeresebb saját szervezésű programja az évente megrendezett Halki Nemzetközi Szeminárium (Halki International Seminar), amelyet 1990 óta minden nyáron

megrendeznek, Halki szigetén. Elsődleges célja, hogy elősegítse a leendő politikai és gazdasági döntéshozók, kutatók, újságírók és más, nemzetközi kapcsolatok iránt érdeklődő fiatal szakemberek közötti együttműködést, tapasztalat- és eszmecserét, illetve az egymás közötti személyes kapcsolatok kialakítását. Emellett és ezt elősegítendő a résztvevők kurzusokon vesznek részt, melyeknek témái az európai integráció, a civil társadalom építése, konfliktusmegoldás és regionális együttműködés.

(Hory Dávid)

Források

ELIAMEP, European integration research, http://www.eliamep.gr/en/category/european-integration/

ELIAMEP, Events, http://www.eliamep.gr/en/events/

ELIAMEP, Funding, http://www.eliamep.gr/en/eliamep/funding/funding/#more-900

ELIAMEP, Halki International Seminars, http://www.eliamep.gr/en/international-halki-seminars/about-halki/halki-international-seminars/#more-901

ELIAMEP, Library Collections Info, http://www.eliamep.gr/library/en/?p=12

ELIAMEP, Migration research, http://www.eliamep.gr/en/category/migration/

ELIAMEP, Publications, http://www.eliamep.gr/en/publications/

ELIAMEP, Security and regional developments research, http://www.eliamep.gr/en/category/security/

ELIAMEP, Transatlantic relations research, http://www.eliamep.gr/en/category/transatlantic-relations/

ELIAMEP, Vice President, http://www.eliamep.gr/en/thanos-veremis/

EU-CONSENT, Summary, http://www.eu-consent.net/content.asp?CatId=253&ContentType=General

European Policy Institutes Network, Hellenic Foundation for European & Foreign Policy (ELIAMEP), http://www.epin.org/new/eliamep

RECWOWE, Overview, http://recwowe.vitamib.com/overview